

ΤΕΕ

ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Αριθ. Πρωτ.Απ.829/1.4.2015

Μ. Αλεξάνδρου 49-54643 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Τηλ. 2310 883100-99 Fax 2310 883110

Πληρ. : Τμήμα Επιστημονικών & Αναπτυξιακών Θεμάτων
Κυριακή Διαβολίτση
Τηλ. : 2310 883120
E-mail : kiriakid@central.tee.gr

Προς
κ. Γιάντση Απόστολο
Γενικό Διευθυντή
Αναπτυξιακού Προγραμματισμού
Περιβάλλοντος & Υποδομών ΠΚΜ
e-mail : a.giantsis@pkm.gov.gr

Θέμα : Παρατηρήσεις επί του κειμένου «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, Φάση Β' - Στάδιο Β1, Εισηγητική Έκθεση και Σχέδιο Υπουργικής Απόφασης»

Σας διαβιβάζουμε τις παρατηρήσεις της ΔΕ του ΤΕΕ/ΤΚΜ ύστερα από συγκρότηση Ομάδας Εργασίας για την επεξεργασία του κειμένου «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, Φάση Β' - Στάδιο Β1, Εισηγητική Έκθεση και Σχέδιο Υπουργικής Απόφασης», σε απάντηση του υπ' αριθ.94711(380)/25.2.2015 εγγράφου σας.

Είμαστε στην διάθεσή σας για οποιαδήποτε επιπρόσθετη πληροφορία.

Με εκτίμηση

Για τη ΔΕ του ΤΕΕ/ΤΚΜ
Ο Πρόεδρος

Πάρις Μπίλλιας

Εσωτερική διανομή:
ΤΕΕ Φ(Χρον.Αρχείο,Τ.ΕΑΘ, Τ.ΕΘ, Τ.ΓΟΔ)

TECHNICAL CHAMBER OF GREECE

Section of Central Macedonia
M. Alexandrou 49, 54643 Thessaloniki
Tel. +30 2310 883100-99
Fax +30 2310 883110

Παρατηρήσεις επί του κειμένου «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, Φάση Β' - Στάδιο Β1, Εισηγητική Έκθεση και Σχέδιο Υπουργικής Απόφασης»

Επί της αρχής, επισημαίνεται ότι οι κεντρικοί άξονες και οι στόχοι του Σχεδίου της ΥΑ κινούνται σε σωστή κατεύθυνση και δεν αποκλίνουν και από ό,τι είχε υιοθετηθεί στο αναθεωρημένο ΡΣΘ, που κάλυπτε μια περιοχή περίπου αντίστοιχη με το ΠΠΧΣΑΑ. Κατ' αναλογία, η ΣΜΠΕ είναι σύμφωνη με τις προδιαγραφές, μεθοδολογικά άρθια και με επαρκή τεκμηρίωση.

Οι επισημάνσεις αυτές δεν συνεπάγονται ότι δεν εντοπίζονται προβλήματα ή ελλείψεις στο ΠΠΧΣΑΑ, καθώς και εν δυνάμει διαφωνίες σε επιμέρους προτάσεις. Ωστόσο, το σημαντικότερο αυτή τη στιγμή είναι να προχωρήσει η ολοκλήρωση των διαδικασιών και η θεσμοθέτησή του Περιφερειακού Πλαισίου. Στο σημείο που έχει φτάσει ο σχεδιασμός, δεν κινδυνεύουμε από ενδεχόμενες αστοχίες, αλλά από απαράδεκτες καθυστερήσεις και διαρκώς προωθούμενες "bypass" διαδικασίες, που υπονομεύουν την ασφάλεια δικαίου και κατ' επέκταση, δυσκολεύουν οποιαδήποτε αναπτυξιακή πρωτοβουλία.

Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένα σημαντικά ζητήματα που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν:

1. Ένα πρώτο ζήτημα έχει να κάνει με το επίπεδο ανάλυσης που θα πρέπει να εμπεριέχει το Σχέδιο της ΥΑ και το τι συνεπάγεται για την υλοποίηση ορισμένων παρεμβάσεων. Στο παρελθόν έχει διαπιστωθεί η επίκληση της απουσίας αναφορών για συγκεκριμένες παρεμβάσεις σε Χωροταξικά και Πολεοδομικά Σχέδια ως μέσο για την ανάσχεσή τους. Στο βαθμό που το συγκεκριμένο Σχέδιο ΥΑ χαρακτηρίζεται από διαφορετικούς βαθμούς εξειδίκευσης, ανάλογα με τον τομέα και την ωρίμανση των προτάσεων που υπάρχουν γι' αυτόν, εκτιμάται ότι μπορεί να εγερθούν ζητήματα σε περιπτώσεις όπου απουσιάζουν σαφείς αναφορές σε συγκεκριμένα αποφασισμένα έργα (ενδεικτικά, η ολοκλήρωση της Ε.Ο. Ν. Μουδανίων -Πευκοχωρίου στο τμήμα Καλλιθέα – Πευκοχώρι, ο Εξωτερικός Οδικός Δακτύλιος Θεσσαλονίκης από Εγνατία οδό έως σύνδεση με νέα και υφιστάμενη εθνικές οδούς «Θεσσαλονίκη-Γαλάτιστα-Πολύγυρος», κ.λπ.). Εκτιμάται ότι τα υφιστάμενα «κενά» πληροφόρησης είναι αρκετά και δε μπορούν να καλυφθούν άμεσα στο σύνολό τους. Ο μόνος εναλλακτικός τρόπος για να αντιμετωπιστεί το συγκεκριμένο ζήτημα είναι το Σχέδιο ΥΑ να χαρακτηρίζεται από έναν τρόπο γραφής που να ενισχύει τη στρατηγική, πλην ουσιαστική, προσέγγισή του για το σύνολό του, με την εξαίρεση ορισμένων συγκεκριμένων παρεμβάσεων που θεωρεί ότι είναι μείζονος και στρατηγικής σημασίας και οι οποίες θα ήταν δυνατό να αναφέρονται ρητά. Άλλωστε, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το ΠΠΧΣΑΑ είναι ένα σχέδιο με ορίζοντα 15ετίας, δηλ. ένα διάστημα στο οποίο μπορεί να μεταβληθούν οι πολιτικές και οι τεχνολογίες.
2. Ένα ακόμη ζήτημα έχει να κάνει με ορισμένες σημαντικές επιλογές του Σχεδίου, σχετικά με την ύπαρξη ή την απουσία αναφορών σε στρατηγικής σημασίας έργα. Ενδεικτικά, περιλαμβάνεται αναφορά για τη «δημιουργία εμπορευματικού αεροδρομίου στην περιοχή της Αλεξάνδρειας ώστε να μετατραπεί σε πολυτροπικό κέντρο εμπορευματικών μεταφορών». Την ίδια ώρα απουσιάζουν αναφορές για σημαντικά έργα για τα οποία υπάρχει ένας μεγαλύτερος βαθμός ωρίμανσης (όπως τα έργα του ΕΣΣΥΜ-Θ). Πρόκειται για δεδομένα, που θα πρέπει να συζητηθούν ενδελεχώς και είτε να ληφθούν οριστικές αποφάσεις για την ενσωμάτωσή τους ή μη, είτε –αν δεν υπάρχει βεβαιότητα- να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο της στρατηγικής προσέγγισης που προαναφέρθηκε. Σε κάθε περίπτωση, είναι χρήσιμο να έχουμε υπόψη μας ότι για τα μεγάλα έργα της Περιφέρειας θα πρέπει να υπάρξει μια ιεράρχηση, προκειμένου να μη δημιουργούνται διαρκώς νέες υποχρεώσεις, όταν εκκρεμεί η ολοκλήρωση των τρεχόντων και αρκετών ακόμη που είναι σε στάδιο σχεδιασμού.
3. Στην ίδια λογική, το Σχέδιο ΥΑ εμφανίζει ορισμένες αντιφατικές κατευθύνσεις για στρατηγικής σημασίας κλάδους, όπου απαιτείται περαιτέρω συζήτηση. Έτσι, ενώ αναφέρει ότι σε περιοχές όπως το Κορδελιό, τα Διαβατά και η Σίνδος θα πρέπει να υπάρξει ένα μακροχρόνιο πλάνο μετεγκατάστασης των επικίνδυνων μονάδων, από την άλλη για τις

εξορυκτικές δραστηριότητες αναφέρει ότι «Για τα γνωστά κοιτάσματα ... θα πρέπει να εξετάζεται και το ενδεχόμενο μετακίνησης άλλων χρήσεων γης σε σχέση με τις οποίες προκύπτει σύγκρουση». Ομοίως, συζήτηση προκάλεσε η αναφορά στην έννοια της φέρουσας ικανότητας για τον τουρισμό σε αρκετά σημεία, όταν μάλιστα εμφανίζεται να αφορά στις ΠΟΤΑ, που ως οργανωμένος τρόπος δόμησης έχει εξ ορισμού μικρότερη επίπτωση από την ανοργάνωτη διάχυτη δόμηση. **Το ΤΕΕ/ ΤΚΜ έχει εκφράσει την άποψή του και για τα τρία αυτά θέματα.** Στη μεν πρώτη περίπτωση σε πρόσφατο πόρισμά του αναφέρει ότι θα πρέπει να υπάρξουν ενιαίες προδιαγραφές εκπόνησης ΣΑΤΑΜΕ και σύνδεση της πολιτικής προστασίας με το χωρικό σχεδιασμό και με τις σχετικές με αυτόν ρυθμίσεις, προκειμένου να υπάρξει λύση σε ένα θέμα που χρονίζει. Στη δεύτερη ότι είναι ιδιαίτερα κρίσιμο να βρεθεί ένα "modus vivendi" στην περιοχή της ΒΑ Χαλκιδικής, ώστε να αποτελέσει μοντέλο και για άλλες περιοχές όπου εντοπίζονται σημαντικά πεδία ορυκτού πλούτου (τα οποία είναι εκτεταμένα στην Περιφέρεια, σύμφωνα με το Σχέδιο ΥΑ). Στη, δε, τρίτη ότι θα πρέπει να ορίζεται η συγκεκριμένη έννοια και το πώς προσδιορίζεται, δεδομένου ότι και το αντίστοιχο Ειδικό Πλαίσιο του Τουρισμού αποφεύγει σχετικές αναφορές και ερμηνείες, ειδάλλως να παραλείπεται.

4. Επίσης, προκύπτει ένα ζήτημα σε σχέση με την αναθεώρηση του Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης (ΡΣΘ). Το ΤΕΕ/ΤΚΜ αντέδρασε με σειρά επιστολών στην απόσυρση του τμήματος του Σχεδίου Νόμου της προηγούμενης Κυβέρνησης, που αφορούσε στο ΡΣΘ, αλλά και στην κατάργηση του Οργανισμού Ρυθμιστικού Θεσσαλονίκης (ΟΡΘΕ). Επίσης, με τη σύμφωνη γνώμη του τέως Υπουργού ΠΕΚΑ, το ΤΕΕ/ΤΚΜ οργάνωσε και συντόνισε διάλογο με τους φορείς της πόλης, ώστε να προχωρήσει το συντομότερο δυνατόν η θεσμοθέτησή του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου. Σχετικά με τον τρόπο θεσμοθέτησής του και υπό το πρίσμα των θεσμικών ιδίως εξελίξεων που υπήρξαν έκτοτε, η ΔΕ θεωρεί πλέον ότι το νέο ΡΣΘ οφείλει να ενσωματώνεται και θεσμοθετείται ως μέρος του ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας και όχι ως διακριτό σχέδιο. Αυτή η επιλογή αναδεικνύει το στρατηγικό χαρακτήρα του σχεδίου, χωρίς παράλληλα να θέτει ένα πρόσθετο επίπεδο σχεδιασμού για τη μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης. Συμπληρωματικά προς την κατεύθυνση αυτή, συστήνεται η ενσωμάτωση αυτή να έχει χαρακτήρα διακριτού Κεφαλαίου και να αφορά στην περιοχή που ορίζεται ως περιοχή της λειτουργικής Μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης, στο ίδιο το Σχέδιο ΥΑ. Έχει παρέλθει πια τόσος χρόνος από την ολοκλήρωση του νέου ΡΣΘ, που οποιαδήποτε νέα καθυστέρηση στο να περιβληθεί με κάποια νομική μορφή θα οδηγήσει στην εξάλειψή του.
5. Τέλος, ένα οριζόντιο χαρακτήρα ζήτημα έχει να κάνει με τη δομή του Σχεδίου της ΥΑ, που είναι προβληματική. Η διάθρωση του είναι παράλληλα θεματική και χωρική, συνεπώς καταλήγουμε σε ένα ιδιαίτερα εκτενές κείμενο που περιέχει πληθώρα επαναλήψεων, με αναφορές για τα ίδια θέματα να εμφανίζονται διάχυτες σε πολλά από τα Άρθρα του, αλλά και αρκετές αναφορές να μην εξειδικεύονται ή να παραλείπονται στη συνέχεια (ενδεικτικό είναι ότι στην Ευρύτερη Αναπτυξιακή Ζώνη που αφορά στην ενέργεια αναφέρονται οι Αιολικές Εγκαταστάσεις και οι ΜΥΗΣ, ενώ παραλείπεται η γεωθερμία). Εκτιμάται ότι το Σχέδιο ΥΑ θα μπορούσε να ακολουθεί αποκλειστικά τη χωρική προσέγγιση εξειδικεύοντας τις κατευθύνσεις ανά περιοχή. Επιμέρους επιστημάνσεις αναφέρονται στο Πόρισμα της ΟΕ του ΤΕΕ/ΤΚΜ. Αξίζει όμως να επιστημάνουμε την αναφορά της Ομάδας Μελέτης του ΠΠΧΣΑΑ για τον περιορισμένο βαθμό εφαρμογής αρκετών εκ των προνοιών του προηγούμενου (ισχύοντος) ΠΠΧΣΑΑ. Στο πλαίσιο αυτό, εκτιμάται ότι τα μέτρα και δράσεις διοικητικού χαρακτήρα που προτείνονται στο Πρόγραμμα Δράσης του Σχεδίου ΥΑ ουδόλως πρόκειται να βελτιώσουν τον τρόπο παρακολούθησης και εφαρμογής του Πλαισίου και απαιτούνται ριζικές αλλαγές με μεταφορά εξουσίας από το κέντρο και ενδυνάμωση των περιφερειακών δομών (της κεντρικής και αιρετής διοίκησης και αυτοδιοίκησης, αντίστοιχα). Υπό το πρίσμα αυτό, η αναφορά περί σύστασης δι-υπουργικής ομάδας για την παρακολούθηση της εφαρμογής του παρόντος ΠΠΧΣΑΑ κρίνεται τουλάχιστον ανεπαρκής.